

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРЕТИЧНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ІХТІОЛОГІЇ

**Матеріали V Міжнародної іхтіологічної науково-практичної
конференції,
присвяченої пам'яті І. Д. Шнаревича**

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

13-16 вересня 2012 року, м. Чернівці, Україна

Чернівці
2012

ББК 28.69

УДК: 597.2/5(061)

С 89

Оргкомітет конференції:

Мельничук С.В. – д.ф.-м.н. професор, ректор Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (голова); Марченко М. М. – д.б.н., професор, декан факультету біології, екології та біотехнології ЧНУ (заступник); Худий О.І. – к.б.н., доц. каф. біохімії та біотехнології ЧНУ (відповідальний секретар); Баглей Б.М. – начальник Державного управління охорони навколишнього природного середовища у Чернівецькій області; Сакалов Д.В. – начальник Головного державного управління рибо-охорони та регулювання рибальства у Чернівецькій області; Крисько І.С. – заст. начальника Головного державного управління рибо-охорони та регулювання рибальства у Чернівецькій області; Когутяк Я.М. – заст. директора Національного природного парку «Хотинський»; Євтушенко М. Ю. – д.б.н., професор, член-кор. НАН України; Грубінко В. В. – д.б.н., професор, зав. кафедри загальної біології ТНПУ; Курант В. З. – д.б.н., професор, декан хіміко-біологічного ф-ту ТНПУ; Солдатов О. О. – д.б.н., професор, зав. відділу фізіології тварин і біохімії ІнБПМ; Болтачов О. Р. – к.б.н., заст. директора ІнБПМ; Демченко В. О. – к.б.н. зав. міжвідомчої лабораторії моніторингу екосистем Азовського басейну; Череватов В.Ф. – к.б.н., доц. каф. молекулярної генетики та біотехнології ЧНУ; Худа Л.В. – к.б.н., доц. каф. біохімії та біотехнології ЧНУ.

Редакційна колегія:

Марченко М.М. (відп. редактор), Худий О.І., Худа Л.В.

Сучасні проблеми теоретичної і практичної іхтіології: матеріали V Міжнародної іхтіологічної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті І. Д. Шнаревича (Чернівці, 13-16 вересня 2012 р.). – Чернівці: Книги–XXI, 2012. – 290 с.

У збірнику опубліковано матеріали доповідей учасників V Міжнародної іхтіологічної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми теоретичної і практичної іхтіології», присвяченої пам'яті І. Д. Шнаревича, яка відбулася 13-16 вересня 2012 року в м. Чернівці.

Матеріали відображають сучасний стан та напрямки іхтіологічних досліджень. Розглядаються актуальні теоретичні та практичні питання іхтіологічної науки. Презентовані результати щодо систематики та різноманіття риб, промислу та рибного господарства, генетики, фізіології та біохімії риб, екології окремих видів тощо.

Для науковців і фахівців у галузі іхтіології, рибництва, біотехнології гідробіонтів, а також для викладачів, студентів, магістрів та аспірантів біологічних спеціальностей.

Всі матеріали друкуються в авторській редакції.

© Колектив авторів, 2012

ЗМІСТ

<i>М.І. Чередарик, М.М. Марченко, О.І. Худий</i> ПАМ'ЯТІ ІВАНА ДАНИЛОВИЧА ШНАРЕВИЧА.....	12
<i>А.Ю. Андреева</i> ПРИМЕНЕНИЕ ФЛУОРЕСЦЕИН ДИАЦЕТАТА (FDA) В ОПРЕДЕЛЕНИИ ФУНКЦИОНАЛЬНОГО СОСТОЯНИЯ ЭРИТРОЦИТОВ СКОРПЕНЫ В УСЛОВИЯХ ГИПОКСИИ (ЭКСПЕРИМЕНТ <i>IN VITRO</i>).....	15
<i>Т.В. Андрусихин</i> ВМІСТ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ У ОРГАНІЗМІ КАРАСЯ ТА ОКУНЯ З Р.ЗБРУЧ.....	18
<i>О.В. Бабич, Н.І. Вовк</i> ВИЗНАЧЕННЯ САПРОБНОГО СТАТУСУ ВОДОЙМИ- ОХОЛОДЖУВАЧА ЗАПОРІЗЬКОЇ АЕС У ЗВ'ЯЗКУ З ЇЇ РИБОГОСПОДАРСЬКИМ ВИКОРИСТАННЯМ.....	22
<i>Т.В. Безгачина</i> ВЫДЕЛЕНИЕ ВОЗБУДИТЕЛЯ ВИБРИОЗА – КУЛЬТУРЫ ШТАММА <i>VIBRIO ANGUILLARUM</i> – У МИДИЙ ЧЕРНОГО МОРЯ <i>MYTILUS</i> <i>GALLOPROVINCIALIS</i> НА ПОБЕРЕЖЬЕ СЕВЕРНОГО КАВКАЗА В ЛЕТНИЙ ПЕРИОД 2011 Г.....	25
<i>Г.С. Білоконь, О.В. Федоненко, О.М. Маренков</i> МОНІТОРИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВМІСТУ РАДІОНУКЛІДІВ У М'ЯЗАХ РИБ ЗАПОРІЗЬКОГО ВОДОСХОВИЩА.....	27
<i>А.Р. Болтачев, Е.П. Карпова</i> НЕНАТИВНЫЕ РЫБЫ ЧЕРНОГО МОРЯ – КТО ОНИ?.....	29
<i>А.В. Борисенко, Г.О. Котовська</i> ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПРОМИСЛУ ЛЯЦА НА ДНІПРОДЗЕРЖИНСЬКОМУ ВОДОСХОВИЩІ.....	33
<i>І.Ю. Бузевич</i> ДИНАМІКА ЗАГАЛЬНОЇ СМЕРТНОСТІ ОСНОВНИХ ПРОМИСЛОВИХ РИБ ДНІПРОВСЬКИХ ВОДОСХОВИЩ.....	36
<i>Дм. Е. Булат, Дн. Е. Булат</i> СТРАТЕГИЯ РАСПРОСТРАНЕНИЯ ИНВАЗИОННЫХ ВИДОВ РЫБ В РАЗНОТИПНЫХ ЭКОСИСТЕМАХ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА.....	38
<i>Дм. Е. Булат, Дн. Е. Булат</i> ЧУЖЕРОДНЫЕ ВИДЫ РЫБ В ЭКОСИСТЕМАХ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА.....	42

<i>Л.И. Булли, А.Ф. Булли, И.И. Писаревская</i> ВЛИЯНИЕ МОРФО-ФИЗИОЛОГИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ИКРЫ И УСЛОВИЙ ВЫРАЩИВАНИЯ НА ЖИЗНЕСПОСОБНОСТЬ РАННЕЙ МОЛОДИ АЗОВСКОЙ КАМБАЛЫ КАЛКАНА.....	45
<i>К.А. Вишнякова</i> ИССЛЕДОВАНИЕ УЛОВОВ АНТАРКТИЧЕСКОГО КРИЛЯ С ЦЕЛЬЮ АНАЛИЗА ПРИЛОВА РЫБ В АНТАРКТИЧЕСКОЙ ЧАСТИ АТЛАНТИЧЕСКОГО ОКЕАНА.....	48
<i>Е.А. Водясова</i> ПОГРЕШНОСТЬ РАСЧЕТА ИНДЕКСА САГИТАЛЬНЫХ ОТОЛИТОВ АНЧОУСА.....	49
<i>О.М. Гарматюк, О.І. Худий, В.О. Кудер</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ПОКАЗНИКІВ ЛІГУЛЬОЗУ ПЛІТКИ ТА ВЕРХОВОДКИ У ДНІСТРОВСЬКОМУ ВОДОСХОВИЩІ.....	52
<i>Т.П. Гетьман</i> ПРОСТРАНСТВЕННО-ВРЕМЕННОЕ РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ЗУБАРИКА <i>DIPLODUS PUNTAZZO</i> В ПРИБРЕЖНОЙ АКВАТОРИИ КРЫМА (ЧЁРНОЕ МОРЕ).....	54
<i>Г.Л. Гончаров</i> ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ МОРФОЛОГІЧНИХ ОЗНАК ТА ХАРЧУВАННЯ БИЧКА-КРУГЛЯКА З РІЗНИХ ЛОКАЛІТЕТІВ БАСЕЙНУ РІЧКИ СІВЕРСЬКИЙ ДОНЕЦЬ.....	57
<i>І.В. Гоч, В.І. Кваша</i> ОСНОВНІ МЕРИСТИЧНІ ТА ПЛІАСТИЧНІ ПОКАЗНИКИ КОЛЮЧКИ ТРИГОЛКОВОЇ З Р. ІКВА (ТЕРНОПЛЬЩИНА).....	60
<i>В.В. Грубінко</i> АДАПТАЦІЇ РИБ ДО МЕТАЛІВ.....	62
<i>О.В. Дегтяренко, М.Ю. Ачкасов, Г.О. Хруль, Б.В. Оверко</i> СКЛАД ТА СТРУКТУРА МАКРОЗООБЕНТОСУ ІВАНИЦЬКОГО ВОДОСХОВИЩА, ЯК ПРИРОДНА КОРМОВА БАЗА РИБ.....	66
<i>С.М. Дегтярик, Э.К. Скурат, Е.И. Гребнев, Р.Л. Асадчая, Н.А. Бенецкая, Т.А. Говор, А.Н. Лемеза</i> СОСТАВ И СТРУКТУРА ПАРАЗИТОФАУНЫ РЫБ, ОБИТАЮЩИХ В ОЗЕРАХ, ВОДОХРАНИЛИЩАХ И РЕКАХ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ.....	68
<i>В.А. Демченко, Н.Ю. Евтушенко</i> СОСТОЯНИЕ ИХТИОФАУНЫ АЗОВСКОГО МОРЯ В УСЛОВИЯХ ИЗМЕНЕНИЯ ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ.....	72

<i>Н.А. Демченко</i> ІХТІОФАУНА РІЧОК ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО ПРИАЗОВ'Я ЗА РІЗНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ УМОВ.....	75
<i>О.В. Діденко, І.Л. Захарченко</i> СУЧАСНИЙ СТАН ПРОМИСЛУ НА ВНУТРІШНІХ ВОДНИХ ОБ'ЄКТАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	78
<i>И.И. Дорохова</i> СЕЗОННЫЕ ИЗМЕНЕНИЯ АКТИВНОСТИ АМИНОТРАНСФЕРАЗ В ПЕЧЕНИ НЕКОТОРЫХ ЧЕРНОМОРСКИХ РЫБ.....	81
<i>О.В. Друзенко, В.В. Заморов, В.А. Кучеров, Д.Б. Радионов</i> ГЕНЕТИЧЕСКИЙ ПОЛИМОРФИЗМ ПОПУЛЯЦИИ БЫЧКА- КРУГЛЯКА <i>NEOGOBIOUS MELANOSTOMUS</i> (PALLAS) ИЗ ОДЕССКОГО ЗАЛИВА ПО НАСЛЕДСТВЕННЫМ БИОХИМИЧЕСКИМ МАРКЕРАМ.....	84
<i>Н.Б. Єсінова, Д.В. Сіяєва</i> ТЕНДЕНЦІЇ В ЗМІНАХ ПАРАЗИТИЧНОЇ НЕМАТОДОФАУНИ РИБ ЗАПОРІЗЬКОГО ВОДОСХОВИЩА.....	87
<i>А.А. Жиденко, Е.В. Бибчук, В.Н. Полетай, В.В. Кривошица</i> ЗНАЧЕНИЕ ПОКАЗАТЕЛЕЙ МЕТАБОЛИЗМА ПЕЧЕНИ ДЛЯ АДАПТАЦИИ РЫБ В УСЛОВИЯХ ГЕРБИЦИДНОГО ЗАГРЯЗНЕНИЯ.....	89
<i>В.В. Заморов, Е.Ю. Леончик</i> ОЦЕНКА ЧИСЛЕННОСТИ БЫЧКА-КРУГЛЯКА <i>NEOGOBIOUS</i> <i>MELANOSTOMUS</i> (PALLAS) В ПРИБРЕЖНОЙ ЗОНЕ ОДЕССКОГО ЗАЛИВА.....	92
<i>М.П. Заморова, В.В. Заморов</i> ЯКІСНИЙ І КІЛЬКІСНИЙ СКЛАД ЖИВЛЕННЯ БИЧКА-КРУГЛЯКА <i>NEOGOBIOUS MELANOSTOMUS</i> (PALLAS) В ОЗЕРІ ЯЛПУГ.....	97
<i>О.Л. Зарубин</i> НАКОПЛЕНИЕ ¹³⁷ CS ЖЕРЕХОМ (<i>ASPIUS ASPIUS</i> (L.)).....	99
<i>Е.П. Карпова, А.Р. Болтачев</i> ДНЕПРОВСКАЯ ИХТІОФАУНА В ГИДРОСИСТЕМЕ СЕВЕРО- КРЫМСКОГО КАНАЛА.....	101
<i>И.Ю. Киреева, А.Ф. Сокольский, Е.А. Сокольская</i> РЕСУРСОСБЕРЕГАЮЩАЯ ТЕХНОЛОГИЯ ВЫРАЩИВАНИЯ РАСТИТЕЛЬНОЯДНЫХ РЫБ В ПОЛИКУЛЬТУРЕ В ИЛЬМЕНЯХ АРИДНОЙ ЗОНЫ.....	104

<i>О.М. Ковальчук</i> АНОТОВАНИЙ СПИСОК ВИДІВ ПРІСНОВОДНИХ РИБ (<i>TELEOSTEI</i>) ІЗ ПЛЕЙСТОЦЕНОВОГО МІСЦЕЗНАХОДЖЕННЯ МЕДЖИБЖ (ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛ.).....	107
<i>Я.М. Козуляк</i> СПОЛУКИ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ У ІХТІОФАУНІ ЕКОСИСТЕМИ ДНІСТРОВСЬКОГО ВОДОСХОВИЩА.....	110
<i>В.О. Корнієнко, Ю.В. Пилипенко, І.А. Лобанов</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОМИСЛОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ВОДНІ ЖИВІ РЕСУРСИ В МЕЖАХ ДНІПРОВСЬКО-БУЗЬКОЇ ГИРЛОВОЇ ОБЛАСТІ.....	113
<i>В.М. Кочет, О.О. Христов, Д.Л. Бондарев</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІХТІОФАУНИ ШТУЧНО СТВОРЕНИХ ДІЛЯНОК РУСЛА МАЛИХ РІЧОК СТЕПОВОГО ПРИДНІПРОВ'Я (НА ПРИКЛАДІ РІКИ ОРІЛЬ).....	115
<i>С.А. Кражан, А.І. Мрук, С.А.Коба, Г.І. Хандожівська</i> ОСОБЛИВОСТІ ЖИВЛЕННЯ ДУНАЙСЬКОГО ЛОСОСЯ (<i>HUSIO</i> <i>HUSIO, L.</i>) В ОСІННІЙ ПЕРІОД У Р. ТЕРЕСВА, БАСЕЙН ТИСИ.....	118
<i>С.В. Кружжліна, О.В. Діденко, І.Й. Великопольський, А.І. Мрук</i> ЖИВЛЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ХАРИУСА (<i>THYMALLUS</i> <i>THYMALLUS L.</i>) У РІЧКАХ ЗАКАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ.....	120
<i>М.І. Крюкова, П.В. Шекк</i> СТАН КОРМОВОЇ БАЗИ ХАДЖИБЕЙСЬКОГО ЛИМАНУ І ПАЛІЄВСЬКОЇ ЗАТОКИ.....	123
<i>Н.С. Кузьминова</i> ВИДОВОЕ РАЗНООБРАЗИЕ РЫБ В БУХТАХ Г. СЕВАСТОПОЛЯ, ОТЛИЧАЮЩИХСЯ УРОВНЕМ АНТРОПОГЕННОЙ НАГРУЗКИ, В 2008-2012 ГГ.....	126
<i>І.М. Курбатова, В.В. Цедик, О.М. Тулицька, Н.П. Свириденко</i> РОЗВИТОК ІКРИ ТА ЗБЕРЕЖЕНІСТЬ ЕМБРІОНІВ КОРОПА (<i>CYPRINUS CARPIO L.</i>) ЗА ДІЇ СУЛЬФАНІЛАМІДНИХ ПРЕПАРАТІВ	130
<i>Я. Кошчо, Ю. Куцоконь, Я. Кочішова</i> МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ВИВЧЕННЯ ІХТІОФАУНИ МАЛИХ РІЧОК І СТРУМКІВ НА ПРИКЛАДІ БАСЕЙНУ Р. ОНДАВА (СХІДНА СЛОВАЧЧИНА).....	132
<i>Ю.К. Куцоконь, А.О. Циба, В.В. Куйбіда</i> ПОПЕРЕДНІ ДАНІ ЩОДО СУЧАСНОГО ВИДОВОГО СКЛАДУ РИБНОГО НАСЕЛЕННЯ Р. ТРУБЖ (БАСЕЙН ДНІПРА).....	134

<i>А.А. Майструк, Н.І. Вовк</i> ВПЛИВ <i>TRIAENOPHORUS NODULOSUS</i> НА РОЗМІРНО-ВАГОВІ ПОКАЗНИКИ ОКУНЯ (<i>PERCA FLUVIATILIS</i> L.).....	137
<i>М.Л. Максименко</i> ДО ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЛЮБИТЕЛЬСЬКОГО РИБАЛЬСТВА В УКРАЇНІ.....	139
<i>В.Н. Мальцев</i> О ПАРАЗИТОЛОГИЧЕСКОЙ СИТУАЦИИ В КАРПОВЫХ РЫБОПИТОМНИКАХ ЮЖНЫХ ОБЛАСТЕЙ УКРАИНЫ.....	142
<i>Л.Г. Манило, В.Н. Песков</i> ИДЕНТИФИКАЦИЯ БЫЧКА-РЫЖИКА <i>NEOGOBIUS</i> <i>EURYCEPHALUS</i> (KESSLER, 1874) И БЫЧКА-СУРМАНА <i>NEOGOBIUS CEPHALARGOIDES</i> PINCHUK, 1976 (<i>PERCIFORMES,</i> <i>GOBIIDAE</i>).....	148
<i>Н.М. Матвієнко</i> ПРОБЛЕМИ ДІАГНОСТИКИ ВІРУСНИХ ХВОРОБ РИБ.....	152
<i>К.В. Метальникова, А.И. Мрук, Л.Л. Тертерян</i> ВОСПРОИЗВОДСТВО ФОРЕЛИ НОВЫМ СПОСОБОМ.....	155
<i>О.Б. Мехед, О.П. Третьяк, С.М. Деркач</i> ЗМІНИ АКТИВНОСТІ ДЕЯКИХ ФЕРМЕНТІВ КАТАБОЛІЗМУ КОРОПА (<i>CYPRINUS CARPIO</i> L.) У КОРОТКОЧАСНІЙ КУЛЬТУРІ КЛІТИН ТА НА РІВНІ ОРГАНІЗМУ РИБ ЗА ТОКСИЧНОГО ВПЛИВУ ГЕРБИЦИДІВ.....	160
<i>І.С. Митяй, П.Г. Шевченко, Ю.М. Ситник, В.С. Майстренко, В.О. Набокін, І.М. Плис</i> ВИДОВИЙ, ВІКОВИЙ, РОЗМІРНО-ВАГОВИЙ СКЛАД ІХТІОФАУНИ ІВАНИЦЬКОГО ВОДОСХОВИЩА ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	163
<i>Т.В. Міщенко, А.В. Заворотинський, А.О. Жиденко</i> АКТИВНІСТЬ КАТАЛАЗИ У ТКАНИНАХ КОРОПІВ ЯК БІОМАРКЕР ГЕРБИЦИДНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ВОДОЙМ.....	166
<i>А.Я. Мошу</i> ФАУНА ПАРАЗИТИЧЕСКИХ ПРОСТЕЙШИХ (<i>PROTISTA</i>) У БЫЧКОВЫХ РЫБ (<i>PERCIFORMES, GOBIIDAE</i>) ВОДОЁМОВ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА.....	169
<i>А.І. Мрук, Л.Л.Тертерян, О.І. Худий, Л.А.Тертерян</i> ДИНАМІКА РОСТУ СТРУМКОВОЇ ФОРЕЛІ В ІНДУСТРІАЛЬНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРСТВА «ШІХАН» ДО СТАТЕВОЗРІЛОСТІ.....	172

<i>Р.О. Новицький, М.О. Зоріна</i> АСПЕКТИ ПОВЕДІНКИ СОНЯЧНОГО ОКУНЯ <i>LEPOMIS GIBBOSUS</i> (<i>PERCIFORMES, CENTRARCHIDAE</i>) В ПРИРОДНИХ ВОДОЙМАХ ТА В ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ УМОВАХ.....	176
<i>В.В. Оліфіренко, О.О. Малішева, О.Е. Довбиш</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗПОДІЛУ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ У КОМПОНЕНТАХ ДНІПРОВСЬКО-БУЗЬКОЇ ЕСТУАРНОЇ ЕКОСИСТЕМИ.....	179
<i>М.П. Отришко, М.Х. Емтыль</i> К УТОЧНЕННЮ ВИДОВОГО СТАТУСА ГОЛЬЯНА ИЗ БАСЕЙНА РЕКИ КУБАНЬ.....	182
<i>М.В. Причеп</i> СТІЙКІСТЬ МОЛОДІ СУДАКА ЗВИЧАЙНОГО (<i>SANDER</i> <i>LUCIOPERCA L.</i>) ДО РІЗКОЇ ЗМІНИ СОЛОНОСТІ ВОДИ.....	185
<i>Л.К. Пиеничников</i> БИОЛОГИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНЫХ ВИДОВ РЫБ ПРИЛОВА ПРИ ТРАЛОВОМ ПРОМЫСЛЕ НА ШЕЛЬФЕ ОСТРОВОВ КЕРГЕЛЕН (ИНДИЙСКИЙ ОКЕАН, СУБАНТАРКТИКА).....	188
<i>Л.К. Пиеничников</i> ВИДОВОЙ СОСТАВ, ПРОМЫСЛОВЫЕ РЕСУРСЫ РЫБ ЮЖНОГО ОКЕАНА И ПЕРСПЕКТИВЫ ИХ УСТОЙЧИВОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ В РАМКАХ КОМИССИИ ПО СОХРАНЕНИЮ МОРСКИХ ЖИВЫХ РЕСУРСОВ АНТАРКТИКИ.....	190
<i>Д.В. Сакалов, О.І. Худий, І.С. Крисько, Р.В. Беженар, Л.В. Худа</i> АНАЛІЗ ВИПАДКІВ МАСОВОЇ ЗАГИБЕЛІ РИБ У ВОДОЙМАХ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	192
<i>Е.С. Семенова, К.В. Демьяненко</i> RAPD-МАРКЕРЫ В ИЗУЧЕНИИ МОЛЕКУЛЯРНО-ГЕНЕТИЧЕСКОГО ПОЛИМОРФИЗМА БЫЧКА-КРУГЛЯКА (<i>NEOGOBIUS</i> <i>MELANOSTOMUS</i>) АЗОВСКОГО МОРЯ.....	193
<i>Ю.І. Сенік, Б.З. Ляврін, В.О. Хоменчук, В.З. Курант, В.В. Грубінко</i> ВПЛИВ ЙОНІВ КАДМІУ НА СКЛАД НЕПОЛЯРНИХ ЛІПІДІВ ЯДЕР ПЕЧІНКИ ТА ЗЯБЕР КОРОПА.....	195
<i>Ю.М. Ситник, О.М. Арсан</i> ХЛОРООРГАНІЧНІ ПЕСТИЦИДИ У ОРГАНАХ ТА ТКАНИНАХ ДЕЯКИХ ВИДІВ РИБИ ГИРЛОВОЇ ДІЛЯНКИ ДНІСТРА.....	198

<i>Д.В. Сквірська</i> ВИВЧЕННЯ ПОВЕДІНКИ РИБ В ГОСТРИХ ДОСЛІДАХ ПІД ВПЛИВОМ ІНСЕКТИЦИДІВ СТРИКЦІЯ І КЛІЕР З МЕТОЮ ЕКОЛОГО-ТОКСИКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ ПРЕПАРАТІВ.....	201
<i>Е.Е. Слынько, В.В. Столбунова, Ю.В. Слынько</i> ГЕНЕТИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ КОАДАПТАЦИИ ГОМЕОЛОГИЧНЫХ ГЕНОМОВ ОТДАЛЕННЫХ ГИБРИДОВ РЫБ В РАННЕМ РАЗВИТИИ.....	204
<i>Ю.В. Слынько</i> ЭКСТРЕМОБИОНТНЫЕ ВИДЫ РЫБ. СТРАТЕГИЯ ВЫЖИВАНИЯ В ГЕОКЛИМАТИЧЕСКИХ КРИЗИСАХ.....	208
<i>Ю.В. Слынько, Е.А. Боровикова, В.В. Заморов, Ю.В. Квач, О.А. Ковтун, О.А. Христов, А.А. Гуровский, Е.Е. Слынько</i> ТАКСОНОМИЧЕСКИЙ СТАТУС И РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ВИДОВ <i>P. PROTERRORHINUS</i> В ПОНТО-КАСПИЙСКОМ БАССЕЙНЕ.....	212
<i>Ю.В. Слынько, В.И. Кияшко</i> РОЛЬ ГЛОБАЛЬНЫХ КЛИМАТИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ В ДИНАМИКЕ ВИДОВОГО СОСТАВА И ЧИСЛЕННОСТИ ПОПУЛЯЦИЙ РЫБ ПРЕСНОВОДНЫХ ВОДОЕМОВ ПОНТО- КАСПИЙСКОГО БАССЕЙНА.....	216
<i>И.В. Слипко</i> ОСОБЕННОСТИ БИОЛОГИИ И ПРОМЫСЛА ПАТАГОНСКОГО КЛЫКАЧА (<i>DISSOSTICHUS ELEGINOIDES</i> , <i>NOTOTHENIIDAE</i> , <i>PERCIFORMES</i>) АНТАРКТИЧЕСКОЙ ЧАСТИ АТЛАНТИЧЕСКОГО ОКЕАНА.....	219
<i>А.А. Солдатов</i> АНЕСТЕЗИЯ В ПРАКТИКЕ ИХТИОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ.....	220
<i>М.Ю. Ткаченко, П.М. Заброта</i> ОСОБЛИВОСТІ МОРФОЛОГІЧНОЇ МІНЛИВОСТІ БИЧКА- КРУГЛЯКА (<i>NEOGOBIVUS MELANOSTOMUS</i> (PALLAS, 1814) ЗА РІЗНИХ ГІДРОЕКОЛОГІЧНИХ УМОВ.....	224
<i>И. Тромбицкий, А. Мошу, Т. Шарапановская, В. Романеску, В. Урсу</i> МОЛДАВСКО-УКРАИНСКИЕ ИХТИОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ ТРАНСГРАНИЧНОГО НИЖНЕГО ДНЕСТРА В 2011 ГОДУ (МОЛДАВСКИЙ УЧАСТОК).....	226

<i>О.В. Федоненко, О.М. Маренков</i> СУЧАСНИЙ СТАН НЕРЕСТОВИХ СТАД ДЕЯКИХ КОРОПОВИХ РИБ ЗАПОРІЗЬКОГО ВОДОСХОВИЩА.....	230
<i>О.В. Федоненко, Т.С. Шарамок, О.Ю. Зайченко, В.О. Яковенко</i> ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ РИБОВОДНОЇ ТЕХНО- ЛОГІЇ В КРИНИЧАНЬСЬКОМУ СТАВОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	233
<i>О.В. Федоненко, М.О. Шмагайло</i> СУЧАСНИЙ СТАН ПОПУЛЯЦІЇ СРІБЛЯСТОГО КАРАСЯ (<i>CARASSIUS AURATUS GIBELIO</i> (BLOCH, 1782)) САМАРСЬКОЇ ЗАТОКИ ЗАПОРІЗЬКОГО ВОДОСХОВИЩА.....	236
<i>Д.С. Христенко, Г.О. Котовська</i> СУЧАСНЕ ВИКОРИСТАННЯ МАЛИХ ПРІСНОВОДНИХ ВОДОЙМ НЕ РИБОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	239
<i>Л.В. Худа, О.І. Худий, Я.Ю. Хачман</i> НІТРИТ-ІНДУКОВАНЕ НАКОПИЧЕННЯ МЕТГЕМОГЛОБІНУ В ЕРИТРОЦИТАХ СТЕРЛЯДІ.....	241
<i>О.І. Худий, Л.В. Худа</i> РОЗВИТОК МАЛОЇ ГІДРОЕНЕРГЕТИКИ В КАРПАТСЬКОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ МОЖЛИВИХ РИЗИКІВ ТА ПОШУК ШЛЯХІВ ЇХ МІНІМІЗАЦІЇ ДЛЯ ІХТІОФАУНИ.....	244
<i>О.І. Худий, О.В. Кушнірик</i> ПОТЕНЦІЙНА РИБОПРОДУКТИВНІСТЬ ДНІСТРОВСЬКОГО ВОДОСХОВИЩА ЗА ПОКАЗНИКАМИ РОЗВИТКУ ПРИРОДНОЇ ХАРЧОВОЇ БАЗИ.....	247
<i>С.Ю. Черникова, В.В. Заморев</i> НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ БИОЛОГИИ МОРСКОГО ЯЗЫКА <i>PEGUSA</i> <i>NASUTA</i> (PALLAS) В ОДЕССКОМ ЗАЛИВЕ.....	250
<i>Г.А. Шандиков</i> ИХТІОФАУНА АНТАРКТИКИ: ИСТОРИЯ ФОРМИРОВАНИЯ И СОВРЕМЕННЫЙ ОБЛИК.....	253
<i>Г.А. Шандиков</i> ОСОБЕННОСТИ РАСПРОСТРАНЕНИЯ И БИОЛОГИИ РАЗМНОЖЕНИЯ УКРАИНСКОЙ МИНОГИ <i>EUDONTOMYZON</i> <i>MARIAE</i> (BERG, 1931) В БАССЕЙНЕ СЕВЕРСКОГО ДОНЦА ВОСТОЧНОЙ УКРАИНЫ.....	258
<i>О.П. Шевченко</i> СТАН ПРОМИСЛОВИХ УЛОВІВ ТА ЗАХВОРЮВАННЯ ЩУКИ <i>ESOX</i> <i>LUCIUS</i> L. КРЕМЕНЧУЦЬКОГО ВОДОСХОВИЩА.....	262

<i>П.Г. Шевченко, Ю.М. Ситник, І.С. Митяй, Ю.М. Ротко</i> СУЧАСНИЙ СКЛАД ІХТІОФАУНИ НОВОБІЛІАНСЬКОГО ВОДОСХОВИЩА.....	265
<i>П.Г. Шевченко, Ю.М. Ситник, І.С. Митяй, М.Б. Халтурін</i> ДОСЛІДЖЕННЯ СКЛАДУ ІХТІОФАУНИ ВОДОСХОВИЩА НА РІЧЦІ НАГОЛЬЧИК.....	268
<i>П.В. Шекк</i> УСТОЙЧИВОСТЬ ЛИЧИНОК КЕФАЛЕВЫХ И КАМБАЛОВЫХ РЫБ К ГИПОКСИИ.....	271
<i>Е.В. Шемонаев, Е.В. Кириленко</i> АРИФМОМОРФОЗ ЛУЧЕЙ ПЛАВНИКОВ КАК ПОКАЗАТЕЛЬ УСТОЙЧИВОСТИ ПОПУЛЯЦИИ РЫБ В НОВЫХ ЭКОТОПАХ.....	274
<i>Г.Е. Шульман, В.Н. Никольский, О.А. Юнев, Т.В. Юнева, А.М. Щепкина</i> МЕЛКИЕ РЫБЫ-ПЛАНКТОФАГИ – ИНДИКАТОРЫ СОСТОЯНИЯ ПЕЛАГИЧЕСКОЙ ЭКОСИСТЕМЫ ЧЕРНОГО МОРЯ.....	277
<i>Л.С. Язловицька, Т.А. Серебрянська</i> ОЦІНКА ПОВЕДІНКОВОЇ РЕАКЦІЇ СРІБЛЯСТОГО КАРАСЯ <i>CARASSIUS GIBELIO</i> (BLOCH, 1782) ЗА ДІЇ РІЗНИХ ТЕМПЕРАТУР ВОДИ.....	279
<i>Н.І. Falfushynska, L.L. Gnatyshyna, I.V. Goch, A.Ye. Mudra, O.I. Goryn, O.B. Stoliar</i> AVOIDANCE OF METAL ACCUMULATION IN GIBEL CARP <i>CARASSIUS AURATUS GIBELIO</i> DEPENDENT ON THE HISTORY OF <i>IN SITU</i> EXPOSITION.....	281
<i>J. Hajdu</i> INITIAL EXPERIENCE WITH THREATENED LIMNOPHILOUS FISH PROTECTION IN THE DANUBIAN LOWLAND (SW SLOVAKIA).....	284
<i>U.T. Mirzaev</i> THE FISH FAUNA OF THE RIVER SANZAR.....	285
<i>R. Patimar, M. Gharache, H. Adineh</i> SOME LIFE HISTORY CHARACTERISTICS OF MESOPOTAMIAN BARB <i>CAPOETA DAMASCINA</i> (VALENCIENNES IN CUVIER AND VALENCIENNES, 1842) IN THE QANAT NEYESTANAK (CENTRAL IRAN).....	287
<i>R. Patimar, H. Nowferesti, H. Khosravi, S. Shokri, S. Tavana</i> CONTRASTING GROWTH AND REPRODUCTIVE TRAITS OF INVASIVE TOPMOUTH GUDGEON <i>PSEUDORASBORA PARVA</i> (TEMMINCK AND SCHLEGEL, 1846) IN NORTH AND NORTHEAST OF IRAN.....	288

М.Ю. Ткаченко¹, П.М. Заброда²

ОСОБЛИВОСТІ МОРФОЛОГІЧНОЇ МІНЛИВОСТІ БИЧКА-КРУГЛЯКА (*NEOGOBIVUS MELANOSTOMUS* (PALLAS, 1814) ЗА РІЗНИХ ГІДРОЕКОЛОГІЧНИХ УМОВ

¹Міжвідомча лабораторія моніторингу екосистем Азовського басейну, 72312, Україна, м. Мелітополь, пр-т Б. Хмельницького, 18, tkachenkomaria@mail.ru
²Науково-дослідний інститут Азовського моря 71118 Україна, Запорізька обл., м. Бердянськ, вул. Коммунарів 8, pasha_zabroda@mail.ru

У зв'язку з активним розширенням ареалу існування бичка-кругляка (*Neogobius melanostomus* (Pallas, 1814) (Смирнов, 2001), дослідження потенціальних морфологічних змін в межах виду має важливе значення для розуміння різноманіття та широти відношення організму з середовищем. Бичок-кругляк – еврибіонтний вид, не мігрує на великі відстані, має чітку прив'язаність до певних територій водойми, тому є зручним об'єктом для дослідження морфологічної мінливості в межах водойм з різними гідроекологічними умовами.

В рамках роботи було проаналізовано 255 особин бичка-кругляка (61 екз. з Обитічної затоки, 50 – Таганрозької затоки, 106 – Утлюцького лиману, 38 – Каховського водосховища). Матеріал зібраний упродовж травня-липня 2010-2012 рр. Виміри проводилися за стандартними схемами (Правдин, 1969) з доповненнями Заброди Т.А. (Заброда, 2009). Оцінка достовірності різниці за індексами пластичних ознак була проведена за допомогою визначення t-критерію (критерію Стьюдента) (Лакин, 1990) при рівні значення 0,5%. В процесі математичної обробки пластичні ознаки були нормовані до довжини тіла (SL), а довжини, виміряні на голові – до довжини голови (HL).

Для аналізу були обрані екземпляри риб одного розмірного класу SL= 11-12 см, однакового вікового діапазону (2 - 2+), та стадії зрілості гонад. Оскільки самиці з Каховського водосховища мали менші розміри в обраному віковому діапазоні, порівняно з іншими водоймами, до аналізу були залучені особини SL= 8,5-10,5.

В ході досліджень був проведений кластерний, дискримінантний та аналіз головних компонент. Кластерний аналіз вибірок бичка-кругляка проводився за сукупної дії навантажень пластичних ознак з визначенням дивергенції Кульбака (Решетников, 1980), та подальшої сумації для кожного випадку. Статистична обробка проводилася за допомогою пакетів програм Statistica 7.0, MS Excel та Access 2010. Кластерний аналіз чотирьох вибірок з урахуванням статевої приналежності

показав наявність диференції серед самиць та самців з різних типів водойм. Всі обрані популяційні вибірки об'єдналися в групу «морські» та «прісноводні» водойми. Значення достовірних відмінностей за групою пластичних ознак підтвердили найбільшу їх кількість у вибірках з Каховського водосховища, порівняно з ділянками моря. З урахуванням статі вони складають: для самиць – 15-20, для самців – 23-27. Дискримінантний аналіз за трьома канонічними варіантами був проведений за всіма пластичними ознаками. Для подальших розрахунків можна використати дві перші головні компоненти, які в сукупності враховують 94 % та 84 % у самиць та самців відповідно. У результаті, вибірки поділяються на «морські» та «прісноводні». В дендрограмах як у самців, так і у самиць до першого кластеру увійшли особини з Обитічної та Таганрозької заток, до другого кластеру приєднується Утлюцький лиман. Третій кластер об'єднує попередні кластери з Каховським водосховищем. Більшість змін морфологічних ознак є адаптивними та пов'язані з системами руху, харчування та розмноження. Більшість з них можуть мати відображення у кількох процесах (Митрофанов, 1977). Порівняльний аналіз самиць з досліджуваних водойм показав збільшення показників висоти першого, другого спинних та анального плавців (**hD1**, **hD2**, **hA**) в Утлюцькому лимані. Окрім цього спостерігається зменшення показника антедорсальної відстані (**aD**) порівняно з іншими водоймами. У Каховському водосховищі у самців та самиць збільшується довжина основи першого та другого спинного плавців (**ID1**, **ID2**), довжина та ширина червонного плавця (присоски), довжина анального плавця (**LV**, **iv**, **IA**). Порівняно з деякими морськими формами, у самців з водосховища зменшується довжина хвостового стебла з одночасним зменшенням його висоти (**pl**, **h**). Також зменшується довжина грудного плавця та ширина його основи (**IP** та **iP**). У риб з Таганрозької затоки спостерігається зменшення антеанальної відстані (**Aa**), показників висоти другого спинного плавця (**hD2**) та ширини рота (**op**), а також збільшення показника позаочної відстані (**op**). В Обитічній затоці було відмічено зменшення показника **hD2** та **hA**, а також збільшення ширини хвостового плавця (**ih**) та довжини рила (**ao**) у самиць, висоти голови через середину ока (**hco**) у самців, а також збільшення показника антеанальної відстані (**aA**) та довжини анального плавця (**IA**).

Таким чином, результати виконаних досліджень свідчать про наявність морфометричної диференціації в угрупованнях бичка-кругляка у водоймах з різними гідроекологічними умовами. Причини

цих змін потребують подальшого дослідження, особливо у розрізі аналізу спектру живлення та енергетичного балансу особин в прісних та солоних водоймах.

Література

1. Забрда Т. А., Дирипаско О. А Оценка половых различий в морфометрических признаках бычка-кругляка *Neogobius melanostomus* (Pallas, 1814) Азовского моря // Вестник Запорожского национального университета. – 2009. – № 2. – С. 41-47.
2. Лакин Г.В. Биометрия. – М.: Высш. шк., 1990. – 352 с.
3. Митрофанов В.П. Экологические основы морфологического анализа рыб/ уч. пособие для студентов-ихтиологов. – Алма-Ата : КазГУ, 1977. – 32 с.
4. Правдин И.Ф. Руководство по изучению рыб. – М.: Пищевая промышленность, 1966. - 375 с.
5. Решетников Ю.С. Экология и систематика сиговых рыб. – М.: Наука, 1980. – 300 с.
6. Смирнов А.И. Бычок-кругляк *Neogobius melanostomus* (Pisces, Gobiidae) за пределами ареала: причины, степень распространения, возможные последствия // Вестник зоологии. – 2001. – № 35 (3). – С. 71-77.

M.Yu. Tkachenko¹, P.N. Zabroda²

FEATURES OF MORPHOLOGICAL VARIABILITY OF ROUND GOBY (NEOGOBIUS MELANOSTOMUS (PALLAS, 1814) UNDER DIFFERENT HYDROECOLOGICAL CONDITIONS

¹*Interdepartmental laboratory of monitoring the Azov sea basin ecosystems*

²*The Research Institute of the Azov Sea*

The morphological variability of round goby from Taganrog Bay, Obitochnyy Bay, Utlyutskyy estuary, Kakhovsky reservoir was researched. The results suggest differentiation between samples in groups "saltwater" and "freshwater" forms. This division is associated with different hydrogeological conditions in the researched reservoirs.

*И. Тромбицкий¹, А. Мошу², Т. Шарапановская¹,
В. Романеску², В. Урсу¹*

МОЛДАВСКО-УКРАИНСКИЕ ИХТИОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ ТРАНСГРАНИЧНОГО НИЖНЕГО ДНЕСТРА В 2011 ГОДУ (МОЛДАВСКИЙ УЧАСТОК)

¹*Международная экологическая ассоциация хранителей реки "Есо-TIRAS",
пер. Театральный 11А, Кишинев 2012, Р.Молдова;*

²*Институт зоологии АН Молдовы, ул. Академией 1, Кишинев 2028, Р.Молдова,
ilyatrom@mail.ru; ecotiras@mtc.md; sandumoshu@gmail.com*

В 2011 году впервые в постсоветское время были проведены синхронизированные научные исследования участка Нижнего Днестра. Они имели следующие цели: обследование и картирование особо ценных участков акватории Нижнего Днестра в пределах Р.Молдова и